

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

***Малій О.Г., к.е.н, доцент, Шмаровоз О.В., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Оцінка формування фінансових ресурсів та ефективності їх використання здійснюється за допомогою фінансового аналізу. Фінансовий аналіз являє собою систему способів нагромадження, опрацювання, трансформації і використання інформації фінансового характеру з метою забезпечення життєдіяльності господарюючого суб'єкта в умовах дії ринку та панування конкуренції.

В основі фінансового аналізу лежить аналіз фінансової звітності, а основними прийомами аналізу фінансової звітності є читання звітності, горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний аналіз.

Аналізуючи тенденції основних показників, необхідно брати до уваги, що баланс, будучи основною звітною і аналітичною формою, не є вільним від деяких обмежень, розглянемо найбільш суттєві з них.

Баланс є історичним за своєю природою: він фіксує сформовані на момент його складання підсумки фінансово-господарських операцій, тобто не дає уявлення про поточний, а тим більше про майбутній фінансовий стан підприємства.

Баланс відображає статус-кво в коштах і зобов'язаннях підприємства, але не показує, в результаті чого склався такий стан. Для цього необхідний більш глибокий аналіз, який базується як на залученні додаткових джерел інформації, так і на осмисленні багатьох факторів, які не знаходять відображення в звітності: інфляція, НПП, фінансові проблеми суміжних підприємств

За даними звітності можна розрахувати цілий ряд аналітичних показників, але всі вони будуть малозначущі без порівняння. Аналіз повинен проводитися в динаміці і доповнюватись оглядом аналогічних показників у схожих підприємств, їх середньогалузевими значеннями.

Інтерпретація балансових показників можлива лише з залученням даних про обороти. Баланс є зведення моментальних даних на кінець звітного періоду і через це не відображає адекватно стан коштів підприємства протягом звітного періоду. Так, наявність на кінець року великих за питомою вагою запасів продукції зовсім не означає, що цей стан був протягом року постійним, хоча така

можливість не виключається.

Фінансовий стан підприємства і перспективи його зміни перебувають під впливом не тільки факторів фінансового характеру, але й багатьох інших, які не мають вартісної оцінки. В їх числі: можливі політичні і загальноекономічні зміни, зміни форм власності, професійна підготовка персоналу тощо. Тому аналіз бухгалтерської звітності повинен включати не тільки формалізовані критерії, а й неформальні оцінки.

Представлена у балансі абсолютна величина накопиченого прибутку не показує без зазначення витрат і обсягу реалізації, в результаті чого склалась саме така сума. Наприклад, прибуток в розмірі 1 млн. грн. може бути прибутком різних за розміром обороту і використовуваних ресурсів підприємств.

Підсумок балансу не відображає, як правило тої суми коштів, якою реально розпоряджається підприємство, його “вартісної оцінки”. Баланс дає лише облікову оцінку активів підприємства і джерел їх покриття; поточна ринкова оцінка цих активів може бути абсолютно іншою. Причому чим довший строк експлуатації даного активу, тим більша різниця між його обліковою і ринковою ціною. По-друге, “ціна” підприємства в цілому, як правило, вища від сумарної оцінки його активів. Ця різниця характеризує ціну репутації підприємства і може бути виявлена лише в процесі його продажу.

Найбільш широко при фінансовому аналізі використовуються фінансові коефіцієнти. Але система нормативних значень коефіцієнтів не враховує специфічних особливостей сільськогосподарської галузі. На сучасний момент в Україні система середньогалузевих нормативних значень коефіцієнтів відсутня.

Методики фінансового аналізу орієнтовані як правило на проведення ретроспективного аналізу. В сучасній економічній науці поряд з традиційним підходом до оцінки ефективності використання фінансових ресурсів окремі вітчизняні аналітики пропонують приділяти належну увагу оцінці майбутньої платоспроможності клієнта, а саме можливості підприємства генерувати потоки грошових коштів.

Одним із способів такого аналізу є зіставлення загального доходу (виручки) від реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг мінус податки із розміром наявної у підприємства кредиторської заборгованості, що загалом дає можливість розрахувати величину грошових надходжень – так званих „живих грошей” – отриманих суб'єктом господарювання за період, що аналізується.

Стійкість підприємства підтверджує постійне перевищення

грошових надходжень над видатками. Це дозволяє впевнитися чи достатньо коштів у підприємства для поточної діяльності, чи здатне підприємство сплатити свої борги, чи потребує воно зовнішнього фінансування.

Література.

1. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств: Навчальний посібник / Л.А. Лахтіонова.-К.: КНЕУ, 2005.-365с.
2. Малій О.Г. Фінансово-кредитні відносини в АПК:Монографія/ О.Г.Малій.-Харків: ХНТУСГ,2008.-210с.
3. Оцінка, аналіз, планування фінансового становища підприємства: науково-методичне видання / [Чупіс А.В., Корецький М.Х., Капенко О.Л. та ін.]; за ред. д.е.н., професора А.В. Чупіса. – Суми: Видавництво «Довкілля», 2001. – 404с.
4. Стецюк П.А. Стратегія і тактика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: Монографія / П.А. Стецюк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 370с.
5. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навчальний посібник /Р.А. Слав'юк - Київ: "Центр навчальної літератури", 2004.-460с.
6. Фінанси: курс для фінансистів: навч. посіб. / [Оспішцев В.І., Близнюк О.П., Лачкова А.І. та ін.]; під ред. В.І. Оспішцева. – К.: Знання, 2008. – 567с
7. Фінанси підприємств: підручник [7-ме вид.] / [А.М. Поддєрьоїн, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; під ред. А.М. Поддєрьоїна. – К.: КНЕУ, 2008. – 552с.

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ :ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Медведева А.А., студентка,*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

В сучасних умовах господарювання проблеми обліку виробничих запасів набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Кожне підприємство намагається максимально уважно будувати політику ефективного управління виробничими запасами, адже вони є базою підтримання виробничого процесу. Займаючи домінуючу частину активів підприємства, запаси відіграють вагомую роль у формуванні структури витрат підприємства, а їх вартість суттєво впливає на рівень рентабельності виробництва.

* Науковий керівник – Маренич Т.Г., д.е.н., професор